

**“System kaucyjny
– dlaczego jest niezbędny
i co zapewni
jego efektywność?”**

Spotkanie dla mediów
Warszawa, 24 czerwca 2024 r.

Agenda spotkania

1. **Otwarcie konferencji** – Andrzej Gantner (Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców)
2. **Dlaczego Polska potrzebuje systemu kaucyjnego** – Filip Piotrowski (UNEP/GRID-Warszawa)
3. **Prezentacja propozycji zmian do ustawy regulującej system kaucyjny na opakowania po napojach w Polsce** – Andrzej Gantner (Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców), Bartłomiej Morzycki (Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie), Dariusz Lizak (Krajowa Izba Gospodarcza Przemysł Rozlewniczy),
4. **Panel dyskusyjny** – **Andrzej Gantner** (Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców), **Bartłomiej Morzycki** (Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie), **Dariusz Lizak** (Krajowa Izba Gospodarcza Przemysł Rozlewniczy), **Filip Piotrowski** (UNEP/GRID-Warszawa)
5. **Pytania i odpowiedzi** z udziałem mediów

A hand is shown pouring water from a clear glass into the drum of a washing machine. The scene is dimly lit with a strong blue color cast. The glass is tilted, and water is captured mid-pour, splashing slightly. The washing machine's circular door is visible in the background.

Dlaczego Polska potrzebuje systemu kaucyjnego

Filip Piotrowski (UNEP/GRID-Warszawa)

Zbiórka w systemach komunalnych

- 43% PET
- 20% PET w GOZ
- Zanieczyszczenie środowiska
- Zaśmiecanie przestrzeni publicznej
- Wysoki poziom zanieczyszczenia zebranych opakowań

Zbiórka w systemie kaucyjnym

- Co najmniej 90% zbiórki
- Zmniejszenie presji opakowań na środowisko
- Zmniejszenie zaśmiecania
- Niski poziom zanieczyszczeń zebranych opakowań

A hand is shown holding a clear glass bottle that is covered in condensation droplets. The bottle is positioned next to the circular door of a washing machine. The background is a blurred, blue-tinted image of a kitchen or laundry area. The overall scene suggests a connection between the condensation on the bottle and the moisture inside the washing machine.

System kaucyjny

Propozycja zmian do ustawy
regulującej system kaucyjny na
opakowania po napojach w Polsce

Agenda

prezentacji

01

Zmiany dot. nowelizacji:

- Zmiana w zakresie pobierania kaucji w całym łańcuchu sprzedaży
- Zmiana zapisu dotyczącego przekazywania kaucji przez wprowadzających

02

Zapewnienie okresu przejściowego dla opakowań bez oznakowania systemem kaucyjnym

03

Precyzyjne określenie prawa własności odpadów opakowaniowych

04

Przyjęcie rozwiązania legislacyjnego dotyczącego obligatoryjnego samorządu gospodarczego podmiotów reprezentujących (jako organizacji parosolowej)

05

Umożliwienie przeznaczenia kaucji za niezwrócone butelki szklane wielokrotnego użytku na zakup nowych butelek

06

Spełnienie zapowiedzi niewliczania kaucji do podstawy opodatkowania VAT

07

Wprowadzenie możliwości wnioskowania o Dokument Potwierdzający Recykling przez podmiot reprezentujący do recyklera

08

Zwolnienie odpadów zebranych selektywnie z opłat za zanieczyszczenie terenów publicznych

Wspólne stanowiska organizacji przedsiębiorców objętych systemem kaucyjnym

**Polska Federacja
Producentów Żywności
Związek Pracodawców**

**Krajowa Izba
Gospodarcza**
Przemysł Rozlewniczy

Przypomnienie...

- ◆ System jest formą realizacji **Rozszerzonej Odpowiedzialności Producentów branży napojowej**.
- ◆ System kaucyjny to zobowiązanie wobec środowiska, przedsiębiorców i konsumentów, że:
 - ✓ około 18 miliardów opakowań zostanie selektywnie zebrane i rozliczone z każdą firmą napojową
 - ✓ konsumenci będą mogli zwrócić każde opakowanie, a każda pobrana złotówka kaucji zostanie zwrócona konsumentowi
 - ✓ recyklat z zebranych opakowań będzie dostępny dla każdej firmy uczestniczącej w systemie na równych zasadach

Przypomnienie...

◆ Polskie przepisy prawne dotyczące system kaucyjnego powinny być **zgodne z unijnymi regulacjami**.

◆ Zgodnie z ideą systemu kaucyjnego, **system tworzą i finansują przedsiębiorcy wprowadzający do obrotu napoje** w opakowaniach, którzy powołują odpowiedzialnego za prowadzenie systemu operatora (podmiot reprezentujący).

Źródłem finansowania systemu są:

- ◆ opłaty producentów,
- ◆ nieodebrana kaucja,
- ◆ przychody pochodzące ze sprzedaży surowców do recyklingu, przy zapewnieniu dostępności recyklatu dla firm napojowych.

◆ Wszystkie wymienione **przychody mają służyć systemowi** – jego rozwojowi i promocji, jak również edukacji konsumentów, a przez to wspierać prośrodowiskowe rozwiązania.

Art. 8a ust 4 znowelizowanej dyrektywy odpadowej 2018/851:

4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by wysokość wkładów finansowych płaconych przez producenta produktu w celu wypełnienia jego obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta:

a) pokrywała następujące koszty związane z produktami, które producent wprowadza do obrotu w danym państwie członkowskim:

— koszty selektywnej zbiórki odpadów, a następnie ich transportu i przetwarzania, w tym przetwarzania niezbędnego do osiągnięcia unijnych celów w zakresie gospodarowania odpadami, oraz koszty niezbędne do realizacji innych celów i zadań, o których mowa w ust. 1 lit. b), po uwzględnieniu dochodów z ponownego użycia, ze sprzedaży surowców wtórnych pochodzących z jego produktów **i z nieodebranych kaucji**,

— koszty dostarczania posiadaczom odpadów odpowiednich informacji zgodnie z ust. 2,

— koszty gromadzenia danych i sprawozdawczości zgodnie z ust. 1 lit. c).

Czyli: nieodebrana kaucja jak i przychody ze sprzedaży surowców mają pomniejszać koszty wprowadzających.

Przypomnienie...

- ◆ W Polsce niezbędne jest szybkie wprowadzenie **prawidłowego systemu rozszerzonej odpowiedzialności producentów**, tak aby zbieranie odpadów opakowaniowych metodą zbiórki pojemnikowej było finansowane przez producentów wprowadzających produkty opakowaniach podlegających tej zbiórce. Jest to niezbędne do budowania prawidłowej gospodarki zarządzania odpadami, a wdrożone rozwiązania powinny być zgodne z unijną dyrektywą określającą podstawowe zasady takiego systemu, wśród nich przede wszystkim **zasadę odpowiedzialności producentów za pełny cykl życia produktów** oraz **zasadę kosztów netto**. Brak prawidłowych rozwiązań w tym zakresie powinien być jak najszybciej nadrobiony legislacyjnie przez polski Rząd.
- ◆ **Postulat o niewprowadzaniu systemu kaucyjnego w ogóle grozi niewypełnieniem przez branżę napojową prośrodowiskowych unijnych celów ze względu na brak dostępu do dobrej jakości surowca do recyklingu i recyklatu.**

POSTULAT: Zmiany dot. nowelizacji

- **Zmiana w zakresie pobierania kaucji w całym łańcuchu sprzedaży**

Organizacje popierają zaproponowane poprawki w zakresie pobierania kaucji w całym łańcuchu sprzedaży, jednak wnioskuje o doprecyzowanie przepisów w celu uniknięcia wątpliwości, że obowiązek pobrania kaucji dotyczy każdego rodzaju nabycia produktów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, nie tylko sprzedaży, ale również wszystkich innych przypadków odpłatnego lub nieodpłatnego udostępnienia tych produktów.

- **Zmiana zapisu dotyczącego przekazywania kaucji przez wprowadzających**

Obecna propozycja poprawki oznacza permanentne przekazywanie kaucji, codziennie, od wprowadzającego do podmiotu reprezentującego, zaraz po sprzedaży produktów do hurtowni czy sklepów. W istniejących systemach kaucyjnych wprowadzający przekazuje podmiotowi reprezentującemu miesięczny raport sprzedażowy i na jego podstawie odprowadza kaucję, nie występuje zaś permanentne przekazywanie kaucji po każdej transakcji.

POSTULAT: Zapewnienie okresu przejściowego dla opakowań bez oznakowania systemem kaucyjnym

Wprowadzenie okresu przejściowego od momentu uruchomienia systemu kaucyjnego na wyprzedaż przez wprowadzających zapasów opakowań oraz produktów w opakowaniach nieobjętych nowym systemem kaucyjnym oraz zapasów produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku (szklane butelki), na których nie naniesiono oznaczeń nowego systemu kaucyjnego należy uznać za niezbędne ze względów środowiskowych i gospodarczych.

POSTULAT: Precyzyjne określenie prawa własności odpadów opakowaniowych

- Poprawia efektywność systemu kaucyjnego i umożliwia monitorowanie i kontrolę przepływu odpadów
- Jest kluczowe dla przejrzystości systemu i jego finansowania
- Eliminuje niejasności i potencjalne konflikty między uczestnikami systemu
- Pomaga wykazać wprowadzającym realizację obowiązku zbiórki w systemie kaucyjnym

Art. 40g. ust. 9 mówi, że podmiot reprezentujący ma prawo własności odpadów opakowaniowych zebranych w ramach systemu kaucyjnego.

POSTULAT: Przyjęcie rozwiązania legislacyjnego dot. obligatoryjnego samorządu gospodarczego podmiotów reprezentujących (jako organizacji parosolowej)

W celu zapewnienia:

- Poprawności działania systemu z udziałem wielu podmiotów reprezentujących
- Skutecznego monitorowanie i zarządzania rozliczeniami opakowań oraz kaucji

Organizacja samorządu gospodarczego systemu kaucyjnego odpowiadałaby m.in. za:

- wypracowanie, wdrażanie i rozwój jednolitych zasad działania systemu kaucyjnego w Polsce,
- stworzenie, utrzymywanie i rozwój systemu rozliczeń umożliwiającego harmonijne i niezakłócone funkcjonowanie systemu kaucyjnego
- gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji wymaganych przepisami prawa uprawnionym organom państwowym.

Izba stworzyłaby i prowadziła informatyczne bazy dane w zakresie statystyki systemu kaucyjnego, a także współpracowałaby w zapobieganiu zagrożeniom dla systemu kaucyjnego. Prowadziłaby także działania edukacyjne na rzecz upowszechniania systemu kaucyjnego oraz umożliwiałaby polubowne i pojednawcze rozstrzyganie sporów między członkami Izby.

POSTULAT: Umożliwienie przeznaczenia kaucji za niezwrócone butelki szklane wielokrotnego użytku na zakup nowych butelek

- ◆ W przypadku butelek szklanych wielokrotnego użytku ze względu na ich specyfikę system ten obejmuje nie tylko obrót na rynku produktu z kaucją oraz pustego opakowania, ale również infrastrukturę niezbędną do jego istnienia w zakładzie produkcyjnym (mycie i segregacja butelek), a także samo opakowanie, które nie staje się odpadem w momencie konsumpcji produktu w nim zawartego. Tak więc **finansowanie systemu kaucyjnego w przypadku opakowania wielokrotnego użytku oznacza także możliwość zastąpienia butelek zagubionych w rynku lub uszkodzonych w sposób uniemożliwiający ich dalsze użytkowanie, tak aby zapewnić niezbędną populację butelek w użyciu w ramach systemu.**
- ◆ Zmiana brzmienia projektu w powyższym zakresie pozwoliłaby zachować chociaż w części zasady funkcjonującego obecnie systemu depozytowego dla opakowań szklanych wielokrotnego użytku w świetle których kaucja pobierana za opakowania służy odtworzeniu opakowań w przypadku braku ich zwrotu. Przy braku szczegółowego zapisu regulującego taką możliwość można wnioskować, że kwota niezwróconej kaucji nie mogłaby być przeznaczana na finansowanie takich celów jak obecnie, co oznaczałoby negatywne konsekwencje dla konsumentów ze względu na konieczność podniesienia cen produktów oferowanych w takich opakowaniach.

POSTULAT: Kaucja bez VAT

W ustawie brak podstawy prawnej dla wyłączenia VAT od kaucji naliczanej przez Detalistę w konsekwencji:

Konsument w Polsce zapłaci dodatkowe 23% podatku, którego nie odzyska z kaucją

Sklepy detaliczne zapłacą dodatkowe 23% podatku VAT, którego nie odzyskają

POSTULAT: Wprowadzenie możliwości wnioskowania o Dokument Potwierdzający Recykling przez podmiot reprezentujący do recyklera

Podmiot reprezentujący odpowiada za cały cykl życia odpadu opakowaniowego: od selektywnej zbiórki po transport i rozliczenie przekazanych do recyklingu odpadów.

Brak narzędzi umożliwiających rozliczenie odpadów przekazanych do recyklingu:

- Ustawa nie wyposażała podmiotu reprezentującego w narzędzia do dokumentowania przekazanych odpadów.
- Obowiązek recyklingu odpadów opakowaniowych wciąż spoczywa na wprowadzającym lub organizacji odzysku opakowań.

Wniosek o Dokument Potwierdzający Recykling:

- Art. 23 ust. 5 ustawy określa, że wniosek o sporządzenie Dokumentu Potwierdzającego Recykling może złożyć tylko określony katalog podmiotów.
- Konieczne jest umożliwienie podmiotowi reprezentującemu składania takiego wniosku, aby uwzględnić odpady opakowaniowe zebrane w systemie kaucyjnym.

POSTULAT: Zwolnienie odpadów zebranych selektywnie z opłat za zanieczyszczenie terenów publicznych

Zwolnienie z opłaty opakowaniowej dla opakowań zebranych w systemie kaucyjnym:

- Konieczne jest jednoznaczne ustanowienie zwolnienia z opłaty opakowaniowej dla opakowań zbieranych w systemie kaucyjnym.
- Ma to na celu uniknięcie podwójnego obciążenia tych samych opakowań z dwóch różnych tytułów (system komunalny i system kaucyjny).

Obecny stan prawa:

- Ustawa nie przewiduje zmiany opłaty opakowaniowej wprowadzonej w ustawie z dnia 11 maja 2001 roku.
- Opłata obejmuje koszty związane z odpadami powstałymi z produktów tego samego rodzaju, pozostawionymi w publicznych systemach zbierania odpadów.

Wyzwanie dla przedsiębiorców:

- Opakowania zbierane w systemie kaucyjnym nie są wyłączone z opłaty, co może prowadzić do podwójnego obciążenia przedsiębiorców.
- Konieczne jest wyłączenie z opłaty produktów, których opakowania podlegają selektywnej zbiórce w ramach systemu kaucyjnego.

Panel dyskusyjny

- **Andrzej Gantner** (Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców),
- **Bartłomiej Morzycki** (Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie),
- **Dariusz Lizak** (Krajowa Izba Gospodarcza Przemysł Rozlewniczy),
- **Filip Piotrowski** (UNEP/GRID-Warszawa)

Pytania i odpowiedzi z udziałem mediów

**“System kaucyjny
– dlaczego jest niezbędny
i co zapewni jego efektywność?”**

**Dziękujemy
za uwagę!**